רער"צ 28619-06-21 שת הסעות בעמ נ' לפועל ראשון לציון ואח'

תיק חיצוני: 5106440121

בפני כבוד השופט אבי סתיו

המבקשת: שת הסעות בע"מ

נגד

המשיב: שימי בן חיים

בשם המבקשת: עו"ד עמליה בן חמו

בשם רשות האכיפה והגבייה: עו"ד יצחק אלקסלסי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת רשמת ההוצאה לפועל (כב' הרשמת מיכל דואני בהירי) מיום 13.5.2021, אשר דחתה ערר שהגישה המבקשת על החלטת מזכירות ההוצאה לפועל שלא להכיר בהמצאה של אזהרה שביצעה המבקשת, לטענתה, למשיב.

2. ביום 11.1.2021 פתחה המבקשת תיק הוצאה לפועל כנגד המשיב. ביום 20.1.2021 הופקה אזהרה למשיב, ונשלחה אליו על ידי לשכת ההוצאה לפועל בדואר רשום. ביום 4.2.2021 חזרה האזהרה מהדואר בלא שנמסרה, מהטעם כי "ה[נ]מען לא ידוע במען שצוין לעיל". ביום 4.3.2021 הגישה המבקשת בקשה לעדכן מסירה של האזהרה, לאור מסירה שבוצעה על ידי מוסר מטעמה. בבקשה צוין, כי המשיב לא היה בבית, ולפיכך בוצעה המסירה על ידי הדבקה על הדלת בהתאם לתקנה 161(4)(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 ("**תקנות סדר הדין האזרחי**"). לבקשה צורף פלט המראה כי ההמצאה בוצעה לכתובת המשיב במרשם האוכלוסין. הבקשה נדחתה על ידי מזכירות ההוצאה לפועל מספר פעמים מכיוון שחסרו בה פרטים שונים. ביום 29.4.2021 הגישה המבקשת בקשה מתוקנת, וזו נדחתה על ידי מזכירות ההוצאה לפועל מן הטעם הבא:

> "במקרה בו בוצע ניסיון מסירה קודם שבוצע על ידי דואר ישראל סטאטוס המסירה צוין 'העתיק כתובת' ובמקרה של הדבקה, על המוסר במסירה אישית למלא תצהיר מוסר ובסעיף 3 לציין כיצד אימת את מקום מגוריו של החייב בכתובת האמורה. במקרים בהם לא צוין כיצד אימת את כתובת המגורים, לא ניתן לקבל הדבקה בכתובת שבה הדואר החזיר חיווי 'העתיק כתובת' כמסירה תקינה".

רער"צ 28619-06-21 שת הסעות בעמ נ' לפועל ראשון לציון ואח'

תיק חיצוני: 5106440121

בהחלטה זו התבססה המזכירות על "נוהל אישורי מסירה – מסירת אזהרה לחייב" ("**הנוהל**"). מדובר בנוהל ששימש כנוהל פנימי של רשות האכיפה והגבייה במשך זמן רב, ובתחילת 2021 פורסם באתר האינטרנט של הרשות.

3. ביום 3.5.2021 הגישה המבקשת ערר על החלטת המזכירות, בהתאם לסעיף 80(א) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 ("**חוק ההוצאה לפועל**"). כב' הרשמת ביקשה את התייחסות המזכירות, ולאחר קבלת עמדתה דחתה את הערר בהחלטה מיום 13.5.2021. בהחלטה קבעה כב' הרשמת כי "ככל ובוצע ניסיון מסירה באמצעות דואר ישראל והתברר כי החייב עזב את המען, הרי שלא ניתן לקבל מסירה שבוצעה בדרך של הדבקה, לאחר ביקור במען, ומבלי שאכן המוסר מברר כי מדובר במענו של החייב, אך בשל שמדובר במען העדכני בהתאם לרישום במשרד הפנים".

4. כנגד החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור שלפניי. תחילה צורפה גם "מזכירות לשכת הוצאה לפועל ראשון לציון" כמשיבה בבקשה, אולם בהחלטתי מיום 22.6.2021 הוריתי על מחיקתה מהבקשה, מן הטעם שהיא אינה צד לתיק. עם זאת, נוכח הטענות שמעלה המבקשת, ביקשתי את עמדתה של רשות האכיפה והגבייה ביחס לבקשת רשות הערעור. הרשות הגישה, באמצעות פרקליטות מחוז מרכז, עמדה מפורטת ומנומקת, המתייחסת הן למצב המשפטי והן לנסיבות המקרה הספציפי.

<u>עיקר הטענות בבקשת רשות הערעור ובעמדת רשות האכיפה והגבייה</u>

5. בבקשת רשות הערעור נטען, כי הנוהל לא אושר כדין וכי הוא סותר את הוראות תקנות סדר הדין האזרחי בכל הנוגע להמצאה. נטען, כי בהתאם לתקנות הדבקה על דלת הבית הרשום כמעון המגורים של הנמען מהווה המצאה כדין. עוד נטען, כי אילולא הייתה האזהרה נשלחת תחילה באמצעות הדואר וחוזרת עם חיווי כי הנמען אינו ידוע במען, הייתה המזכירות מכירה במסירה שבוצעה לאחר מכן באמצעות הדבקה. שליחת אזהרה בדואר היא אופציה הנתונה לבחירתו של הזוכה (המסמן בטופס פתיחת התיק אם הוא מעוניין בכך), ואין מקום "להעניש" זוכה שבחר בכך. בנוסף, טוענת המבקשת כי גם בהתאם לנוהל נדרש היה להכיר בהמצאה, שכן הנוהל מתייחס למקרה בו הדואר חזר עם חיווי "העתיק כתובת", ובענייננו החיווי היה "לא ידוע במען".

6. בעמדה שהגישה מציינת רשות האכיפה והגבייה, כי הנוהל מתייחס לעובדי המזכירות ואינו חל על רשמי ההוצאה לפועל, הכפופים אך ורק להוראות הדין (סעיף 3א(ד) לחוק ההוצאה לפועל). לגוף העניין טוענת הרשות, כי ההמצאה נועדה להביא את האזהרה לידיעתו של החייב, ולפיכך מסירה בהדבקה מותנית בכך שאכן מדובר בביתו של החייב. על כן, אין הזוכה יוצא ידי חובתו בכך שביצע הדבקה במענו הרשום של החייב, וזאת במיוחד כאשר ניסיון המצאה קודם לאותה הכתובת נכשל בשל כך ש"הנמען לא ידוע במען".

רער"צ 28619-06-21 שת הסעות בעמ נ' לפועל ראשון לציון ואח'

תיק חיצוני: 5106440121

<u>דיון והכרעה</u>

7. בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההוצאה לפועל, המצאה של אזהרה נעשית כדרך שממציאים כתבי בי דין לפי תקנות סדר הדין האזרחי (וראו גם, תקנה 12(א) לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם-1979). תקנה 161 לתקנות סדר הדין האזרחי מסדירה את דרכי ההמצאה השונות. תקנה 161(3) עוסקת בהמצאה בדואר, ואילו תקנה 161(4) עוסקת בהמצאה במסירה אישית. בענייננו, בוצעה תחילה מסירה בדואר לכתובתו הרשומה של המשיב, אשר חזרה עם חיווי "לא ידוע במען". המבקשת לא טענה כי המצאה זו נחשבת להמצאה כדין, בשל כך שהיא נשלחה לכתובת הרשומה במרשם האוכלוסין. היינו, המבקשת אינה חולקת על כך שמקום בו מסירה בדואר נכשלה בשל כך ש"הנמען לא ידוע במען" אין מדובר במסירה כדין, גם אם הדואר נשלח לכתובת הנמען הרשומה במרשם האוכלוסין.

ואכן, דומה כי זו המסקנה העולה מתקנה 161(3) לתקנות סדר הדין האזרחי. תקנה זו קובעת כי ניתן לבצע המצאה בדואר ל"מענו" של הנמען. המונח "מען" מוגדר בתקנה 6 לתקנות ככתובתו של אדם לפי סעיפים 2(א)(11) ו-(11א) לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 ("**חוק מרשם האוכלוסין**"). סעיפים אלו מתייחסים לכתובת הרשומה במרשם האוכלוסין או לכתובת למשלוח דואר שנמסרה לפי חוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005. היינו, התקנות קובעות כי ניתן לבצע המצאה בדואר רשום עם אישור מסירה לכתובתו של הנמען כפי שהיא רשומה במרשם האוכלוסין. עם זאת, ככל שקיימת אינדיקציה כי המסירה לא התבצעה, הרי שאין לומר כי התבצעה המצאה. הדבר עולה בבירור מהסיפא לתקנה 161(3) לתקנות, הקובעת כי "מסמך שהומצא למען שהנמען ציין בכותרת כתב טענותיו ולא נדרש, יראוהו כמסמך שהומצא כדין, זולת אם בית המשפט הורה אחרת". היינו, כאשר מדובר בכתובת שצוינה בכתבי הטענות נקבע שניתן להכיר במסירה בדואר גם אם ישנה אינדיקציה שלמעשה היא לא התבצעה (והשוו להסדר לפי תקנה 480 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 ("**התקנות הקודמות**")). לא נקבעה הוראה דומה כאשר מדובר בהמצאה לכתובת הרשומה. לפיכך, כאשר נודע שהנמען לא מתגורר בכתובתו הרשומה אין לראות בכך שכתב בי הדין נשלח לשם משום המצאה (ראו, יששכר רוזן-צבי **הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים** 551 (2021) ("**רוזן-צבי**"); טל חבקין ויגאל נמרודי **התביעה הקטנה** 223 (2017)). במקרים כאלו, יש באינדיקציה המלמדת שהדואר לא הגיע ליעדו גם משום סתירת החזקה הקבועה בסעיף 57ג לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (השוו, ע"א 544/93 **ראש עירית טירת כרמל נ' כהן**, פסקה 8 (26.10.1993)).

8. לאחר שההמצאה בדואר נכשלה, ניסתה המבקשת לבצע המצאה במסירה אישית לכתובתו הרשומה של המשיב. מכיוון שהמשיב לא היה בבית, ולאחר שלושה ביקורים, התבצעה הדבקה על דלת הבית. כב' הרשמת סירבה להכיר בהמצאה, ונגד החלטה זו מופנית בקשת רשות הערעור. יוער, כי אין חולק שלא נעשתה המצאה מלאה של האזהרה (ראו הגדרת "המצאה מלאה" בסעיף 1 לחוק ההוצאה לפועל), והשאלה היא אם יש להכיר בהדבקה כהמצאה חלקית. מקובלת עליי עמדת רשות

האכיפה והגבייה כי החלטות רשמי ההוצאה לפועל אינן כפופות לנוהל, אלא להוראות הדין. לפיכך, לא אדרש לטענות המבקשת בנוגע לתוקפו של הנוהל, כי אם לגופה של החלטת הרשמת ולשאלה האם זו עולה בקנה אחד עם הוראות הדין.

9. תקנה 161(4) לתקנות סדר הדין האזרחי קובעת כך:

"המצאה במסירה אישית –

(א) ההמצאה תהיה במסירת המסמך לידי הנמען שיידרש לאשר את קבלתו בכתב והיא תיעשה באמצעות עורך דין או אדם שבית המשפט או מנהל בתי המשפט הסמיכו לכך; יראו את המועד שצוין בהודעת אימות המסירה כמועד ההמצאה;

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), יראו מסמך כמסמך שהומצא כדין, אם הוא הונח במקום נראה לעין בסמוך לדלת ביתו או עסקו של הנמען בהתקיים אחד מאלה:

(1) הנמען סירב לקבל את המסמך או סירב לאשר את קבלתו בכתב;

(2) לא נמצא שום אדם שניתן להמציא לו את המסמך לפי תקנות אלה על אף שהשולח פעל בשקידה ראויה וסבירה כדי למסרו".

תקנה זו החליפה את תקנה 489 לתקנות הקודמות, אשר בהקשר הרלוונטי קבעה הסדר דומה.

10. הנה כי כן, על מנת שהדבקה או הנחה ליד דלת הבית תיחשב להמצאה במסירה אישית, נדרש כי יתקיימו שני תנאים: האחד, כי המסמך יונח במקום נראה לעין ליד ביתו או עסקו של הנמען; והשני, כי תתקיים אחת מהחלופות הקבועות בתקנה 161(4)(ב) לתקנות. עניינו בעיקר בתנאי הראשון, המתייחס למקום בו מונח הכתב אותו ממציאים.

הדרישה היא כי הכתב יונח ליד "דלת ביתו" של הנמען. ביתו של אדם הוא המקום בו הוא מתגורר. היינו, מבחינה מהותית נדרש כי מדובר יהיה בהמצאה למקום בו מתגורר הנמען. הדברים היו ברורים יותר בתקנות הקודמות, שם מתייחסת תקנה 489 ל"בית שבו רגיל האדם לגור", אולם נראה כי בעניין זה לא חל שינוי, והמונח "ביתו" מתייחס למקום המגורים הרגיל של האדם. העובדה שמדובר בכתובת הרשומה במרשם האוכלוסין היא ראיה לכאורה לכך שזה אכן ביתו (סעיף 3 לחוק מרשם האוכלוסין). אולם, הרישום אינו הופך, מכוחו הוא, את הכתובת הרשומה ל"בית" של הנמען. לפיכך, אם מתברר כי הנמען לא גר בפועל בכתובתו הרשומה לא מתקיימים תנאיה של תקנה

161(4)(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי. זאת, גם אם הנמען הפר את חובתו לעדכן את כתובתו לפי סעיף 17 לחוק מרשם האוכלוסין (**רוזן-צבי**, עמ' 551).

בהקשר זה יוער, כי תקנה 161(4) לתקנות סדר הדין האזרחי אינה עושה שימוש במילה "מען" אלא במילה "בית" (וזאת בשונה מתקנה 161(3) לתקנות, המתייחסת להמצאה בדואר), ודומה שלא בכדי. התקנות אינן קובעות את הכתובת הרשומה כדרך לביצוע המצאה במסירה אישית. החלופה של המצאה על דרך הנחת כתב בי דין ליד הדלת מתייחסת ל"בית" – מקום המגורים בפועל. רישומו של הבית ככתובת הנמען במרשם האוכלוסין הוא אפוא בעל משמעות ראייתית בלבד, הנובעת מהחזקה הקבועה בסעיף 3 לחוק מרשם האוכלוסין (למעמד המרשם בהסדרי המצאה אחרים ראו למשל, רע"א 5255/11 **עיריית הרצליה נ' כרם** (11.6.2013)).

11. הנה כי כן, כאשר טוען בעל דין כי ביצע המצאה במסירה אישית על ידי כך שהדביק כתב בי דין (או אזהרה) על דלת ביתו של הנמען, ועולה השאלה האם הכתובת בה בוצעה המסירה היא ביתו של הנמען, העובדה שמדובר בכתובת הרשומה במרשם האוכלוסין היא ראיה לכאורה לכך שמדובר בבית הנמען. בדרך כלל, בהעדר אינדיקציה סותרת, בית המשפט יסתפק בכך. אולם, כאשר קיימת אינדיקציה לפיה אין מדובר בביתו של הנמען, אין מקום להתעלם ממנה. במקרה כזה עשוי בית המשפט לדרוש אישוש נוסף לכך שמדובר במקום מגוריו של הנמען (כגון תצהיר לפיו הדבר אומת עם השכנים) או אף לסרב להכיר בהמצאה, הכול בהתאם לנסיבות העניין.

ומכאן לענייננו. כאשר נעשה ניסיון קודם לבצע את ההמצאה באמצעות הדואר וניתן חיווי כי הנמען "לא ידוע במען", הרי שישנה אינדיקציה כי הנמען אינו גר בכתובתו הרשומה. משמע, ישנה אינדיקציה הסותרת את הראיה לכאורה העולה מהמרשם. בהתחשב בכך, רשאי בית המשפט (או רשם ההוצאה לפועל) לקבוע כי אין להסתפק במרשם, אלא יש לדרוש אישוש נוסף לכך שהנמען אכן מתגורר בבית בו בוצעה ההמצאה. לפיכך, לא מצאתי שיש מקום להתערב בקביעתה של כב' הרשמת במקרה הנוכחי, לפיה אין להסתפק ברישום במרשם האוכלוסין כראיה לכך שההמצאה בוצעה לביתו של המשיב.

12. טוענת המבקשת, כי המשמעות העולה מההחלטה היא כי מצבה היה טוב יותר אילולא הייתה מבקשת כי לשכת ההוצאה לפועל תבצע מסירה בדואר רשום, שכן אז הייתה המזכירות מכירה בהדבקה כמסירה כדין. בהקשר זה אציין, כי מהחלטתה של כב' הרשמת אין זה ברור האם לשיטתה אילולא היה חוזר מהדואר החיווי של "לא ידוע במען" היה מקום להכיר בהדבקה כמסירה אישית כדין. גם מעיון בנוהל לא עולה תשובה ברורה לשאלה זו (לכאורה יש בעניין זה סתירה בין החלק הנושא את הכותרת "הדבקה על הדלת" לבין החלק הנושא את הכותרת "הדבקה בכתובת המצוינת במרשם האוכלוסין / משרד הפנים"). על פני הדברים, בהעדר אינדיקציה סותרת אין סיבה שלא להסתפק ברישום הכתובת במרשם האוכלוסין, אולם אין צורך להכריע בכך. נכון אני להניח כי אילולא החיווי השלילי מהדואר, היה מקום להכיר בהדבקה שנעשתה בענייננו כהמצאה במסירה

אישית כדין. בכך אין כדי להעלות או להוריד, שעה שלמעשה קיים בתיק חיווי שלילי מהדואר. אין הצדקה להתעלם מאינדיקציה זו אך בשל כך שאילו היה נבחר מסלול אחר היא לא הייתה מופיעה.

עוד טוענת המבקשת, כי המשיב נושא באחריות לכך שלא טרח לעדכן את כתובתו הרשומה, וזאת בניגוד לחובתו לפי סעיף 17 לחוק מרשם האוכלוסין. טענה זו אינה נטולת משקל, אולם היא אינה יכולה להתגבר על ההוראות הברורות בתקנות סדר הדין האזרחי לעניין התנאים להכרה בהמצאה במסירה אישית. המחוקק בחר שלא לקבוע כלל מהותי לפיו כתובתו הרשומה של אדם נחשבת לביתו, ולפיכך ההשלכה של הרישום היא במישור הראייתי בלבד, הכפוף כאמור לאינדיקציות סותרות. אוסיף, כי לטענות אלו עשוי ויהיה משקל ככל שתעמוד על הפרק בקשה להכרה בתחליף המצאה (השוו, תקנה 164(ב)(2) לתקנות סדר הדין האזרחי).

13. לאור כל האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית.

ניתנה היום, י"ח כסלו תשפ"ב, 22 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אבי סתיו, שופט

שון לציון
למקור *
32963 *